

สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป

เล่ม ๖ อักษร P-S

ฉบับราชบัณฑิตยสภา

สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๖ อักษร P-S ฉบับราชบัณฑิตยสภา

พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๕๘

จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

ราคา ๕๕๐ บาท

สำนักงานราชบัณฑิตยสภาสงวนลิขสิทธิ์

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา

สนามเสือป่า เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๖๖-๗๐

โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๖๖-๗๐ ต่อ ๕๐๐๑, ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๘๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์: ripub@royin.go.th

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.

สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๖ อักษร P-S
ฉบับราชบัณฑิตยสภา.-- กรุงเทพฯ : สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, ๒๕๕๘.

๘๘๐ หน้า.

1. ยุโรป--ประวัติศาสตร์--สารานุกรม. I. ชื่อเรื่อง.

๙๕๐.๐๓

ISBN : 978-616-389-020-7

แบบปก ดุลยวิทย์ วุฒิสาร

พิมพ์ที่ หจก. อรุณการพิมพ์

๔๕๗/๖-๗ ถนนพระสุเมรุ แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทร. ๐-๒๒๘๒-๖๐๓๓-๔ โทรสาร ๐-๒๒๘๐-๒๑๘๗-๘

E-mail : info@aroonkarnpim.co.th

www.aroonkarnpim.co.th

คำนำ

สำนักงานราชบัณฑิตยสภาได้จัดพิมพ์หนังสือชุดสารานุกรมประวัติศาสตร์สากล ซึ่งเป็นสารานุกรมเฉพาะสาขาวิชา ออกมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งสารานุกรมประวัติศาสตร์สากล ภูมิภาคยุโรป สารานุกรมประวัติศาสตร์สากล ภูมิภาคอเมริกา และ สารานุกรมประวัติศาสตร์สากล ภูมิภาคเอเชีย โดยมีคณะกรรมการจัดทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลของแต่ละภูมิภาค เป็นผู้ดำเนินงาน

หนังสือสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป อักษร P-S นี้ เป็นเล่มที่ ๖ ของหนังสือชุดสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป หลังจากที่สำนักงานราชบัณฑิตยสภาได้จัดพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว คือ สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๑ อักษร A-B จำนวน ๓ ครั้ง คือ ใน พ.ศ. ๒๕๓๑ พ.ศ. ๒๕๔๒ และ พ.ศ. ๒๕๔๗ สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๒ อักษร C-D จำนวน ๓ ครั้ง คือ ใน พ.ศ. ๒๕๓๗ พ.ศ. ๒๕๔๔ และ พ.ศ. ๒๕๕๗ สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๓ อักษร E-G จำนวน ๒ ครั้ง คือ ใน พ.ศ. ๒๕๔๓ และ พ.ศ. ๒๕๕๖ สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๔ อักษร H-K ใน พ.ศ. ๒๕๔๖ และสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๕ อักษร L-O ใน พ.ศ. ๒๕๕๑ ส่วนหนังสือสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๖ อักษร P-S ฉบับราชบัณฑิตยสภานี้ ประกอบด้วยคำต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาสาระครอบคลุมประวัติบุคคลสำคัญ เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ สถานที่ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ชื่อประเทศ พรรคการเมือง สนธิสัญญา การประชุม ความตกลง โครงการสำคัญ และการสงคราม รวม ๑๘๕ คำ

สำนักงานราชบัณฑิตยสภาขอขอบคุณคณะกรรมการจัดทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากล ภูมิภาคยุโรป ที่ได้เสียสละกำลังกาย กำลังสติปัญญา และเวลาอันมีค่ามาสร้างสรรค์ผลงานนี้ และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกที่ได้ช่วยเขียนคำอธิบายศัพท์ จนทำให้งานนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี.

(ศาสตราจารย์ ดร.ปรกรณ์ อดุลพันธ์)

นายกษัตริย์ราชบัณฑิตยสภา

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา

ธันวาคม ๒๕๕๘

คำชี้แจง

ของคณะกรรมการจัดทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากล ภูมิภาคยุโรป

๑. ความเป็นมา

งานทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลเริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๖ โดยคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ประวัติศาสตร์ ซึ่งต่อมาได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้เปลี่ยนแปลงสถานภาพเป็น คณะกรรมการทำสารานุกรมประวัติศาสตร์ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๘ ทั้งคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ประวัติศาสตร์และคณะกรรมการทำสารานุกรมประวัติศาสตร์ ได้ดำเนินงานโดยแบ่งหน้าที่กันทำงานเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มประวัติศาสตร์ไทยและกลุ่มประวัติศาสตร์สากล แต่เนื่องจากงานของแต่ละกลุ่มมีขอบข่ายกว้างขวางและไม่อาจนำมาพิจารณาร่วมกันได้ ราชบัณฑิตยสถาน (สำนักงานราชบัณฑิตยสภาในปัจจุบัน) จึงเสนอขออนุมัติคณะรัฐมนตรีปรับปรุงคณะกรรมการนี้ เป็น คณะกรรมการทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลคณะหนึ่ง และ คณะกรรมการทำสารานุกรมประวัติศาสตร์ไทยอีกคณะหนึ่ง คณะรัฐมนตรีลงมติอนุมัติเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๙ คณะกรรมการทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลได้พิจารณาจัดทำคำอธิบายศัพท์ประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ ภูมิภาคยุโรปก่อน และได้จัดพิมพ์หนังสือสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๑ อักษร A-B ขึ้นเป็นเล่มแรกใน พ.ศ. ๒๕๓๑

ต่อมา ราชบัณฑิตยสถานได้เสนอขออนุมัติคณะรัฐมนตรีเปลี่ยนแปลงสถานภาพและวิธีดำเนินงานบางประการ ของคณะกรรมการทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลเพื่อให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้นโดยขอเปลี่ยนแปลงสถานภาพ เป็น คณะบรรณาธิการทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากล และให้คณะบรรณาธิการนี้ แบ่งกันภายในเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อให้แยกกันทำงานไปพร้อม ๆ กันคือ กลุ่มบรรณาธิการทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากล ภูมิภาคยุโรป กลุ่มบรรณาธิการทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากล ภูมิภาคอเมริกา และกลุ่มบรรณาธิการทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากล ภูมิภาคเอเชีย ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๑ ดังนั้น งานทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลจึงได้ดำเนินไปพร้อม ๆ กันทั้ง ๓ ภูมิภาค

ราชบัณฑิตยสถานได้ขออนุมัติคณะรัฐมนตรีปรับปรุงองค์ประกอบของคณะบรรณาธิการทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลอีก ๕ ครั้ง คือ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔, วันที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕, วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๖, วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐ และวันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๔ ต่อมา ราชบัณฑิตยสถานได้มีการปรับปรุงคณะกรรมการวิชาการอีก ๓ ครั้ง คือ เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๖ วันที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ วันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ และครั้งล่าสุดโดยคำสั่งที่ ๘๘/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นคณะบรรณาธิการจัดทำสารานุกรมประวัติศาสตร์สากล ภูมิภาคยุโรป ชุดปัจจุบัน ประกอบด้วย

๑. นางเพ็ญศรี ดุ๊ก	บรรณาธิการที่ปรึกษา
๒. นายสัณชัย สุวังบุตร	ประธานคณะบรรณาธิการ
๓. นางสาวชาคริต ชุ่มวัฒนะ	บรรณาธิการ
๔. นางเพ็ญแข คุณาเจริญ	บรรณาธิการ
๕. นางวิมลวรรณ ภัทโรตม	บรรณาธิการ
๖. นางสาวสุจิตรา วุฒิสถียร	บรรณาธิการ
๗. นายอนันต์ชัย เลหาพะพันธุ์	บรรณาธิการ
๘. ผู้อำนวยการกองธรรมศาสตร์และการเมือง
(นางแสงจันทร์ แสนสุภา)	บรรณาธิการ

๙. นางสาวนฤมล บุญแต่ง บรรณาธิการและเลขานุการ
(ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗)

นางสาวปิยรัตน์ อินทร์อ่อน
(ตั้งแต่วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ถึงปัจจุบัน)

๑๐. นางสาวปิยรัตน์ อินทร์อ่อน บรรณาธิการและผู้ช่วยเลขานุการ
(ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗)

นางสาวอารยา ภิรมงคลจิต
(ตั้งแต่วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ถึงปัจจุบัน)

๒. หลักเกณฑ์การเก็บศัพท์และเขียนคำอธิบายศัพท์

การเก็บศัพท์

การเก็บศัพท์เพื่อเขียนคำอธิบายในหนังสือสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรปนี้ คณะบรรณาธิการฯ ได้เก็บศัพท์ประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวกับการเมือง การปกครอง การทูต และเศรษฐกิจ ได้แก่ ชื่อบุคคลสำคัญ ราชวงศ์สำคัญ เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ สถานที่ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ชื่อประเทศ เมืองสำคัญ สนธิสัญญา กฎหมาย การประชุม ความตกลง และการสงคราม โดยเริ่มตั้งแต่ ค.ศ. ๑๗๘๙ จนถึงปัจจุบัน แล้วเรียงลำดับศัพท์ตามอักษร A-Z

การเขียนคำอธิบายศัพท์

(๑) ใช้ปีคริสต์ศักราชเป็นหลัก จะเทียบพุทธศักราชเฉพาะที่เป็นส่วนของคำตั้งเท่านั้น การใช้ปีศักราชต่อท้ายศัพท์ที่เป็นชื่อบุคคลใช้ปีเกิดถึงปีสิ้นชีวิตเช่นเดียวกันทั้งพระมหากษัตริย์และสามัญชน ส่วนศัพท์ที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญได้วงเล็บปีที่เกิดเหตุการณ์นั้น ๆ ไว้ท้ายศัพท์ อนึ่ง การใช้ปีพุทธศักราชนั้น เนื่องจากก่อน พ.ศ. ๒๔๘๔ ขึ้นไป ประเทศไทยถือว่าเดือนเมษายนเป็นเดือนแรกของปี และเปลี่ยนเป็นเดือนมกราคมใน พ.ศ. ๒๔๘๔ ฉะนั้น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน พ.ศ. ๒๔๘๔ ให้ถือว่าเวลาระหว่างเดือนเมษายน-มีนาคมปีคริสต์ศักราชถัดไปเป็นปีพุทธศักราชเดียวกัน

(๒) เมื่อกล่าวถึงคริสต์ศตวรรษจะใช้ว่า ต้นคริสต์ศตวรรษ กลางคริสต์ศตวรรษ และปลายคริสต์ศตวรรษ มีหลักดังตัวอย่างต่อไปนี้

ค.ศ. ๑๘๐๑-๑๘๓๐ เป็น ต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙

ค.ศ. ๑๘๓๑-๑๘๗๐ เป็น กลางคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙

ค.ศ. ๑๘๗๑-๑๙๐๐ เป็น ปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙

(๓) เมื่อกล่าวถึงพระมหากษัตริย์ของต่างประเทศ จะใช้ราชาศัพท์เช่นเดียวกับพระมหากษัตริย์ของไทย แต่ถ้าพระมหากษัตริย์พระองค์ใดเป็นสามัญชนมาก่อนจะใช้ราชาศัพท์เมื่อเป็นกษัตริย์แล้วเท่านั้น

พระราชวงศ์ชั้นเจ้าชาย (Prince) จะใช้ราชาศัพท์ และในวงเล็บพระนามเป็นภาษาอังกฤษจะไม่ใส่คำว่า Prince นำหน้าพระนาม ยกเว้น Prince ซึ่งเป็นบรรดาศักดิ์จะไม่ใช้ราชาศัพท์ เช่น ขุนนางเยอรมันบางคนมีบรรดาศักดิ์เป็น Prince (Fürth) อาทิ Otto von Bismarck

(๔) การกล่าวถึงสันตะปาปา (Pope) จะใช้ราชาศัพท์เช่นเดียวกับสมเด็จพระสังฆราชของไทย

(๕) การวงเล็บชื่อสถานที่ในต่างประเทศเป็นภาษาอังกฤษจะวงเล็บเฉพาะคำที่ไม่คุ้นเคย และวงเล็บเฉพาะครั้งแรกที่กล่าวถึงเท่านั้น ถ้าคำนั้นเป็นที่รู้จักและคุ้นเคย เช่น ลอนดอน ปารีส จะไม่วงเล็บภาษาอังกฤษต่อท้าย

(๖) การออกเสียงคำในภาษาต่างประเทศ เช่น ชื่อบุคคล ชื่อสถานที่ ได้ถอดเสียงเป็นอักษรไทย โดยวงเล็บอักษรโรมันกำกับไว้ด้วย ในการถอดเสียงเป็นอักษรไทยนั้น จะถอดตามสำเนียงภาษาของชาตินั้น ๆ โดยถือตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ที่สำนักงานราชบัณฑิตยสภาได้วางไว้ และหลักการอ่านออกเสียงในพจนานุกรม *Webster's Biographical Dictionary* และ *Webster's New Geographical Dictionary* ทั้งนี้ คณะบรรณาธิการฯ ได้ใช้หลักเกณฑ์การทับศัพท์แบบเดิม เพื่อให้ชื่อที่เป็นคำวิสามานยนามทั้งหมดสอดคล้องและตรงกับที่ใช้ในสารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๑ ถึงเล่ม ๕ ที่พิมพ์เผยแพร่แล้ว

(๗) คำคุณศัพท์ที่เกี่ยวกับชนชาติต่าง ๆ ใช้ทับศัพท์ในรูปคำนามที่เป็นชื่อประเทศ เช่น Swedish ใช้ว่า ชาวสวีเดน Hungarian ใช้ว่า ชาวฮังการี Italian ใช้ว่า ชาวอิตาลี ยกเว้นชื่อที่ใช้มานานแล้ว ได้แก่

ประเทศเยอรมนี	ใช้ว่า	...เยอรมัน	เช่น	ชาวเยอรมัน ภาษาเยอรมัน
ประเทศกรีซ	”	...กรีก	”	ชาวกรีก ภาษากรีก
ประเทศไอร์แลนด์	”	...ไอริช	”	ชาวไอริช
ประเทศเนเธอร์แลนด์	”	...ฮอลันดา	”	ชาวฮอลันดา
		หรือ ...ดัตช์	”	ภาษาดัตช์
ประเทศสวิตเซอร์แลนด์	”	...สวิส	”	ชาวสวิส
สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่				
และไอร์แลนด์เหนือ	”	...อังกฤษ	”	ชาวอังกฤษ
สหรัฐอเมริกา	”	...อเมริกัน	”	ชาวอเมริกัน

(๘) คำศัพท์ที่ใช้ตัวเน้นและมีเครื่องหมายดอกจัน (*) กำกับ ซึ่งปรากฏในคำอธิบายศัพท์หมายถึง คำตั้งซึ่งจะเก็บคำศัพท์เหล่านั้นไว้เพื่อเขียนคำอธิบายตามลำดับอักษร ยกเว้นชื่อประเทศซึ่งจะต้องเขียนคำอธิบาย ไม่ใช่ตัวเน้นและเครื่องหมายดอกจัน แต่ให้คงวงเล็บภาษาอังกฤษไว้

(๙) คำศัพท์บางคำใช้ทั้งแบบอังกฤษและแบบอเมริกันโดยกำหนดศัพท์บัญญัติเดียวกัน เช่น Russian Social Democratic Labour Party และ Russian Social Democratic Workers' Party ใช้ศัพท์บัญญัติว่า พรรคแรงงานสังคมนิยมประชาธิปไตยรัสเซีย

สารานุกรมและพจนานุกรม

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีและประกาศราชบัณฑิตยสถานเรื่อง กำหนดชื่อประเทศ ดินแดน เขตการปกครองและเมืองหลวง.

พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๕.

พจนานุกรมชื่อภูมิศาสตร์สากล เล่ม ๑ อักษร A-L ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๔.

พจนานุกรมชื่อภูมิศาสตร์สากล เล่ม ๒ อักษร M-Z ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๐.

ราชวงศ์แห่งมหาอำนาจยุโรปคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ : กษัตริย์และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๕.

สารานุกรมประเทศในทวีปยุโรป ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๐.

สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๑ อักษร A-B ฉบับราชบัณฑิตยสถาน แก้ไขเพิ่มเติม. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๗.

สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๒ อักษร C-D ฉบับราชบัณฑิตยสถาน แก้ไขเพิ่มเติม. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๗.

สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๓ อักษร E-G ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๖.

สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๔ อักษร H-K ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๖.

สารานุกรมประวัติศาสตร์สากลสมัยใหม่ : ยุโรป เล่ม ๕ อักษร L-O ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๑.

- Arnold-Baker, Charles. *The Companion to British History*. revised 2nd ed. London: Routledge, 2001.
- Belchem, John and Price, Richard. eds. *A Dictionary of Nineteenth Century World History*. Oxford: Blackwell, 1994.
- Blake, Robert ed. *Oxford Illustrated Encyclopedia vol 4. World History From 1800 to the Present Day*. Oxford: Oxford University Press, 1988.
- Brown Archie. ed. *The Soviet Union A Biographical Dictionary*. London: Weidenfeld & Nicolson, 1990.
- Canby, Courtlandt. *Encyclopedia of Historic Places*. 2 vols. New York: Fact on File Publication, 1984.
- Collier's Encyclopedia*. New York: Macmillan, 1992.
- Concise Dictionary of National Biography: From Earliest Times to 1985*. 2 vols. Oxford: Oxford University Press, 1992.
- Crystal, David. ed. *The Penguin Encyclopedia*. London: Penguin, 2004.
- Dictionary of World History*. London: Thomas Nelson and Sons Ltd., 1973.
- Drexel, John. ed. *The Fact on File Encyclopaedia of the 20th Century*. New York: Facts on File Publication, 1991.
- Eggenberger, David. *An Encyclopedia of Battles*. New York: Dover Publication, 1985.
- Encyclopaedia of Britannica*. 2004.
- Encyclopedia of Americana*. 2000.
- Evans, Graham and Jeffrey Newnham. *The Penguin Dictionary of International Relations*. London: Penguin, 1998.
- Funk and Wagnalls New Encyclopedia*. 1990.
- Holmes, Richard. ed. *The Oxford Companion to Military History*. Oxford: Oxford University Press, 2003.
- Jackson, George. ed. *Dictionary of the Russian Revolution*. New York: Greenwood Press, 1987.
- Kavanagh, Dennis. *A Dictionary of Political Biography*. New York: Oxford University Press, 1998.
- Kegan, John and Wheatcroft, Andrew. *Who's Who in Military History from 1453 to the Present Day*. London: Routledge, 1996.
- Kenyon, J. P. ed. *A Dictionary of British History*. London: Pan Books, 1981.
- Kern, Robert W. ed. *Historical Dictionary of Modern Spain 1700-1988*. New York: Greenwood Press, 1996.
- Krieger, Joel. ed. *The Oxford Companion to Politics of the World*. New York: Oxford University Press, 1993.
- Langer, William L. comp. and ed. *An Encyclopedia of World History*. 5th ed. Boston: Houghton Mifflin Company, 1972.
- McCauley, Martin. *Routledge Who's Who in Russia Since 1990*. London: Routledge, 1997.
- McCrea, Barbara P., Plano, Jack C. and Klein, George. eds. *The Soviet and East European Political Dictionary*. Oxford: Clio Press, 1984.
- Moss, Joyee and Wilson, George. *People of the World Eastern Europe and the Post-Soviet Republics*. London: Gale Research Inc., 1993.
- Palmer, Alan W. *The Penguin Dictionary of Modern History 1789-1945*. 2nd ed. Harmondsworth: Penguin, 1983.

Palmer, Alan W. *The Penguin Dictionary of Modern History 1900-1978*. Harmondsworth: Penguin, 1979.

_____. *Who's Who in World Politics from 1860 to the Present Day*. London: Routledge 1996.

Pons, Silvio and Service, Robert. ed. *A Dictionary of 20th Century Communism*. Princeton: Princeton University Press, 2010.

Robbins, Kieth. ed. *The Blackwell Biographical Dictionary of British Political Life in the Twentieth Century*. Oxford: Blackwell, 1990.

Shaw, Warren and Pryce, David. *Encyclopedia of the USSR 1905 to the Present*. London: Cassell, 1990.

Shukman, Harold. ed. *The Blackwell Encyclopedia of the Russian Revolution*. Oxford: Basil Blackwell, 1988

Snyder, Louis L. *Encyclopedia of the Third Reich*. London: Blandford, 1989.

Soman, Kathryn Knox. ed. *Concise Dictionary of Great 20th Century Biographies*. New York: Gramercy Books, 1997.

Stalker, Peter. *Oxford Handbook of the World*. New York: Oxford University Press, 2000.

Stevenson, John. ed. *The Columbia Dictionary of European Political History since 1914*. New York: Columbia University Press, 1992.

Teed, Peter. *Dictionary of the Twentieth Century History 1914-1990*. Oxford: Oxford University Press, 1992.

The Book of Rule. London: Dorling Kindersley, 2004.

The Encyclopaedia of Modern History. London: Hamlyn Publishing Group Ltd., 1978.

The Guinness History Fact Book. London: Guinness Publishing, 1994.

Time Almanac 2014. Boston: Time Pearson Education, 2014.

White, Stephen. ed. *Political and Economic Encyclopaedia of the Soviet Union and Eastern Europe*. London: Longman, 1990.

Wilson, Andrew and Bachkatov, Nina. ed. *Russia and The Commonwealth A to Z*. New York: Harper Perennial, 1992.

World Almanac and Book of Facts 2014. New York: Almanac and Books, 2014.

หนังสือ

Aldcroft, Derek H. *The European Economy, 1914-1980*. London: Croom Helm, 1980.

Aldrich, Robert. *The Age of Empires*. London: Thames and Hudson, 2007.

Almon, Mark. *Uprising Political Upheaval that have shaped the World*. London: Mitchell Beazley, 2002.

Arnstein, Walter L. *Britain Yesterday and Today: 1830 to the Present*. Lexington: D. C. Heath and Co., 1988.

Auty, Phyllis. *Tito: A Biography*. Middlesex: Penguin Books, 1974.

Barker, Brian Johnson. *World Atlas of Flags*. Singapore: Tien Wah Press, 2004.

Berghahn, V. R. *Germany and the Approach of War in 1914*. New York: St. Martin's Press, 1973.

Bideleux, Robert and Jeffries, Ian. *A History of Eastern Europe: Crisis and Change*. London: Routledge, 1998.

Birmingham, David. *A Concise History of Portugal*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005.

Black, Jeremy. *European Warfare 1815-2000*. New York: Palgrave, 2002.

Blainey, Geoffrey. *A Very Short History of the World*. London: Penquin Books, 2004.

Boak, Arthur E. R. and Slosson, Preston W. and Colleagues. *The History of Our World*. Boston: Houghton Mifflin Company, 1961.

Bracher, Karl Dietrich. *The German Dictatorship*. Tr. by Jean Steingerg. New York: Praeger Publishers, 1970.

Breunig, Charles. *The Age of Revolution and Reaction, 1789-1850*. New York: W. W. Norton & Company, Inc., 1970.

_____. *Europe Since 1815*. 2nd ed. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1966.

Brose, Eric Dorn. *A History of Europe in the Twentieth Century*. New York: Oxford University Press, 2005.

Brown, Archie. *The Rise and Fall of Communism*. London: The Bodley Head, 2001.

Burleigh, Michael. *The Third Reich a New History*. London: Pan Books, 2000.

Carr, William. *A History of Germany 1815-1945*. 2nd ed. London: Edward Arnold, 1979.

Clogg, Richard. *A Concise History of Greece*. Cambridge: Cambridge University Press, 2003.

Craig, Gordon A. *Europe Since 1815*. 2nd ed. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1966.

_____. *Germany 1866-1945*. Oxford: Clarendon Press, 1978.

Crampton, R. J. *A Concise History of Bulgaria*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005.

Crankshaw, Edward. *Bismarck*. New York: The Viking Press, 1981.

Crouzet, Maurice. *The European Renaissance since 1945*. London: Thames and Hudson, 1986.

Davies, Norman. *Europe: A History*. London: Pimlico, 1997.

_____. *Europe East and West*. London: Jonathan Cape, 2006.

Defronzo, James. *Revolutions and Revolutionary Movements*. Boulder: Westview, 2007.

Emmerson, Charles. *1913 The World before the Great War*. London: Vintage Books, 2013.

Eyck, Erich. *Bismarck and the German Empire*. New York: W. W. Norton & Company, 1958.

Fasel, George. *Modern Europe in the Making from the French Revolution to the Common Market*. New York: Dodd, Mead and Company, 1974.

Ferguson, Niall. *The War of the World History's Age of Hatred*. London: Penguin, 2007.

Ferro, Marc. *The Great War 1914-1918*. Tr. by Nicole Stone. London: Routledge & Kegan Paul, 1969.

Fulbrook, Mary. *A Concise History of Germany*. Cambridge: Cambridge University Press, 1990.

Gilbert, Martin. *A History of the Twentieth Century 1900-1933*. Vol. I. New York: Harper Collins, 1997.

Gilbert, Felix. *The End of the European Era, 1890 to the Present*. 3rd ed. New York: W. W. Norton & Company Inc., 1984.

Gilda, Robert. *Barricades and Borders Europe 1800-1914*. Oxford: Oxford University Press, 2003.

Hale, Oron J. *The Great Illusion 1900-1914*. New York: Harper Torchbooks, 1971.

Havighurst, Alfred F. *Twentieth-Century Britain*. New York: Harper and Row, 1962.

Hayes, Carlton J. H. *A Generation of Materialism, 1871-1900*. New York: Harper Torchbooks, 1941.

Hitchcock, William I. *The Struggle for Europe The Turbulent History of a Divided Continent 1945 to the Present*. New York: Anchor Books, 2004

Hobsbawn, Eric. *Globalisation, Democracy and Terrorism*. London: Little Brown, 2007.

Hobsbawn, Eric. *The Age of Extremes A History of the World, 1914-1991*. New York: Vintage Books, 1996.

Hodgson, Godfrey. *People's Century 1900-1999*. New York: Random House, 1998.

Howard, Michael and Louis, W. M. Roger. *The Oxford History of the Twentieth Century*. New York: Oxford University Press, 1998.

Jackson, Julian ed. *Europe 1900-1945*. New York: Oxford University Press, 2002.

John, Merriman. *A History of Modern Europe From the French Revolution to the Present*. New York: W. W. Norton, 2004.

Joll, James. *Europe Since 1870*. Suffolk: Richard Clay Ltd., 1976.

Judt, Tony. *Post War A History of Europe since 1945*. London: Penguin Book, 2005.

Kegan, Donald, Ozment, Steven and Turner, Frank M. *The Western Heritage*. 2nd ed. New York: Macmillan Publishing C. Inc., 1983.

Kennedy, Paul. *The Rise and Fall of the Great Powers*. New York: Random House, 1987.

Kershaw, Ian. *The Nazi Dictatorship: Problems and Perspectives of Interpretation*. Baltimore: Edward Arnold, 1985.

Langsan, Walter Consuelo and Mitchell, Otis C. *The World since 1919*. 8th ed. New York: The Macmillan Company, 1971.

Libbon, Robert P. *Instant European History*. New York: Penquins, 1999.

Lindemann, Albert S. *A History of European Socialism*. New Haven: Yale University Press, 1983.

Litchheim, George. *Europe in the Twentieth Century*. London: Sphere Books, 1976.

Lowe, Norman. *Mastering Modern World History*. New York: Palgrave, 2005.

Lukowski, Jerzy and Zawadzki, Hubert. *A Concise History of Poland*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001.

Macmillan, James F. *Dreyfus to De Gaulle: Politics and Society in France 1899-1969*. London: Edward Arnold, 1985.

May, Arthur. *Europe since 1939*. New York: Holt Rinehart and Winston, 1966.

Mayne, Richard. *Postwar the Dawn of Today's Europe*. London: Thames and Hudson, 1983.

Mazower, Mark. *Dark Continent Europe's Twentieth Century*. New York: Alfred A. Knopf, 1999.

McEvedy, Colin. *The Penguin Atlas of Recent History*. New York: Penquin, 2000.

McKay, John P. and others. *A History of Western Society*. 2nd ed. Boston: Houghton Mifflin Co., 1983.

Medlicott, W. N. *Bismarck and Modern Germany*. New York: Harper & Row, Publishers, 1965.

Merrimann, John. *A History of Modern Europe: From the French Revolution to the Present*. New York: Norton, 2004.

Molnar, Miklos. *A Concise History of Hungary*. Cambridge: Cambridge University Press, 2004.

Morris, Terry. *Europe 1870-1991*. London: Collins, 2006.

Munholland, J. Kim. *Origins of Contemporary Europe 1880-1914*. New York: Harcourt, Brace & World, Inc.

National Geographical Visual History of the World. Washington D.C.: National Geographic, 2005.

- Newark, Tim. *Turning the Tide of War: 50 Battles that Changed the Course of Modern History*. London: Hamlyn, 2001.
- Osterhammel, Jürgen. *The Transformation of the World A Global History of the Nineteenth Century*. Trans. Patrick Camiller. Princeton: Princeton University Press, 2014.
- Overy, Richard, ed. *The Times Mapping History History of the 20th Century*. London: Times Book, 2003.
- Palmer, R. R. and Colton, Joel. *A History of the Modern World since 1815*. 6th ed. New York: McGraw Hill, 1983.
- Paxton, Robert O. *Europe in the Twentieth Century*. New York: Wadsworth, 2005.
- Price, Roger. *A Concise History of France*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005.
- Priestland, David. *The Red Flag Communism and the Making of the Modern World*. London: Penguin, 2010.
- Rapport, Michael. *Nineteenth Century Europe*. New York: Palgrave, 2005.
- Remak, Joachim. *The Origins of World War I, 1871-1914*. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1967.
- René, Albrecht-Carrie. *A Diplomatic History of Europe since the Congress of Vienna*. revised ed. New York: Harper & Row, Publishers, 1973.
- Riasanovsky, Nicholas V. *A History of Russia*. 5th revised. New York: Oxford University Press, 2004.
- Rich, Norman. *The Age of Nationalism and Reform, 1850-1890*. New York: W. W. Norton & Co., 1977.
- Robert, L. M. *History of the World*. New York: Oxford University Press, 1993.
- Roberts, J. M. *The Penguin History of the Twentieth Century*. London: Penguin Books, 2000.
- _____. *The Penguin History of Europe*. New York: Penguins, 1999.
- Rossi, Melissa. *The Armchair Diplomat on Europe*. London: Penguin Books, 2005.
- Sasson, Donald. *The Culture of the Europeans from 1800 to the Present*. New York: Harper Press, 2006.
- Service, Robert. *A History of Twentieth-Century Russia*. Harmondsworth: Penguin Books, 1997.
- _____. *Comrade History of World Communism*. Cambridge: Harvard University Press, 2007.
- Sontag, Raymond J. *A Broken World 1919-1939*. New York: Harper Torchbooks, 1971.
- Stvenson, John. ed. *The History of Europe*. London: Octopus Publishing Group Ltd., 2002.
- Swain, Geoffrey and Swain, Nigel. *Eastern Europe since 1945*. New York: Palgrave, 2009.
- Taylor, A. J. P. *Europe: Grandeur and Decline*. London: Penguin, 1981.
- Thomson, David. *Europe since Napoleon*. Harmondsworth: Penguin Books, 1966.
- Viault, Birdsall. *Modern European History*. New York: McGraw-Hill, 1990.
- Wasserstein, Bernard. *Barbarism and Civilization A History of Europe in Our Time*. New York: Oxford University Press, 2007.
- Westad, Odd Arne. *The Global Cold War*. New York: Cambridge University Press, 2007.
- Williamson, David. *Germany Since 1815*. New York: Palgrave, 2005.
- _____. *Europe and the Cold War, 1945-1991*. London: Hodder, 2001.
- Winks, Robin W, Adams, R. J. Q. *Europe 1890-1945 Crisis and Conflict*. New York: Oxford University Press, 2003.
- Wright, Gordon. *The Ordeal of Total War, 1939-1945*. New York: Harper and Row, 1968.
- Young, J. W. *Cold War Europe, 1945-1991*. London: Arnold, 1998.

เว็บไซต์ (Website) อ้างอิงและแหล่งที่มาของภาพประกอบและแผนที่

Eu site: <http://europa.eu.int>
Europe Direct: <http://europa.eu.int/europedirect>
<http://geology.com>
<http://womenshistory.about.com>
<http://www.greenwichmeantime.com>
<http://www.bbc.co.uk>
<http://www.blindflaneur.com>
<http://www.bolshevikpunk.wordpress.com>
<http://www.britainica.com>
<http://www.britannica.com>
<http://www.cia.gov>
<http://www.ddrtechnik.de>
<http://www.de.wikipedia.org>
<http://www.designweek.co.uk>
<http://www.en.wikipedia.org>
<http://www.enchantedlearning.com>
<http://www.geocities.com>
<http://www.historywarsweapons.com>
<http://www.hsstudyc.org.hk>
<http://www.indexmundi.com>
<http://www.infoplease.com>
<http://www.lonelyplanet.com>
<http://www.mfa.go.th>
<http://www.microsoftencarta.com>
<http://www.nationalgeographic.com>
<http://www.npg.org.uk>
<http://www.ordredelaliberation.fr>
<http://www.orthocath.wordpress.com>
<http://www.public.fotki.com>
<http://www.russiannobility.org>
<http://www.russiapedia.rt.com>
<http://www.tulpa.lapunk.hu>
<http://www.wikipedia.org>

บัญชีศัพท์

P

Paine, Thomas (1737-1809)

Palestine Mandate; British Mandate for Palestine;
Mandate of Palestine

Palmerston, Henry John Temple, 3rd Viscount
(1784-1865)

Panama Scandals

Pankhurst, Christabel (1880-1958) *ดู Pankhurst,
Emmeline*

Pankhurst, Emmeline (1857-1928)

Pan-Slavism

Papen, Franz Joseph Hermann Michael Maria
von (1879-1969)

Paris Commune *ดู Commune of Paris*

Paris, Congress of (1856) *ดู Crimean War*

Paris Exhibition *ดู Bonaparte, Charles Louis*

Paris, Louis Philippe, Count of (1834-1894)

Paris Peace Conference

Paris Spring (1968)

Paris, Treaty of (1951) *ดู European Union*

Parnell, Charles Stewart (1846-1891)

Pauker, Ana (1893-1960)

Paul (1754-1801)

Paul VI (1897-1978)

Peel, Sir Robert (1788-1850)

Peninsular War *ดู Napoleonic Wars*

People's Will *ดู Perovskaya, Sophia Lvovna*

Permanent Revolution *ดู Trotsky, Leon*

Perovskaya, Sophia Lvovna (1854-1881)

Pétain, Henri-Philippe (1856-1951)

Petőfi, Sándor (1823-1856)

Petliura, Symon (1879-1926) *ดู Ukraine*

Petty Fitzmaurice, Henry Charles Keith, 5th Marquis
of Lansdowne (1845-1927) *ดู Lansdowne,
Marquis of*

Pieck, Friedrich Wilhelm Reinhold (1876-1960)

Piedmont-Sardinia, Kingdom of

Pilsudski, Jozef (1867-1935) *ดู Russo-Polish War*

Pitt, William, the Younger (1759-1806)

Pius IX (1792-1878)

Pius XI (1857-1939)

Place, Francis (1771-1854)

Plekhanov, Georgi Valentinovich (1856-1918)

Pleven Plan *ดู Pleven, René*

Pleven, René (1901-1993)

Plombières Agreement (1858) *ดู Bonaparte,
Charles Louis*

Poincaré, Raymond (1860-1934)

Poland, Republic of

Polish Partitions *ดู Poland, Republic of*

Polish-Russian War (1830-1831) *ดู Revolutions of
1830*

Polish-Russo War *ดู Russo-Polish War*

Pompidou, Georges Jean Raymond (1911-1974)

Poor Laws

Popular Front

Portuguese Republic

Potemkin Mutiny

Potresov, Alexander Nikolayevich (1869-1934)
Potsdam Conference (1945)
Prague Spring
Prague, Treaty of *¶ Seven Weeks' War*
Pressburg, Treaty of *¶ Napoleonic Wars*
Prodi, Romano (1939-)
Protocols of the Learned Elders of Zion, The
Proudhon, Pierre-Joseph (1809-1865)
Putin, Vladimir Vladimirovich (1952-)

Q

Quadruple Alliance
Quintuple Alliance *¶ Quadruple Alliance*
Quisling, Vidkun Abraham Lauritz Johnson (1887-1945)

R

Radek, Karl Bernhardovich (1885-1939)
Radetzky von Radetz, Joseph, Count (1766-1858)
Rajk, Julia (1914-1981) *¶ Rajk, László*
Rajk, László (1909-1949)
Rákosi, Mátyás (1892-1971)
Rapallo, Treaty of
Rasputin, Gregory Efimovich (1869-1916)
Rathenau, Walter (1867-1922)
Realpolitik
Red Army
Redmond, John Edward (1856-1918)
Reform Bills; Reform Acts
Regency *¶ George IV*
Reichstag Fire
Reign of Terror *¶ French Revolution of 1789*

Reinsurance Treaty
Reith, John Charles Walsham (1889-1971)
Renner, Karl (1870-1950)
Revolution of 1905 *¶ Nineteen-Five Revolution*
Revolutions of 1830
Revolutions of 1848
Revolutions of 1989
Reynaud, Paul (1878-1966)
Rhodes, Cecil John (1853-1902)
Ribbentrop, Joachim von (1893-1946)
Ribbentrop-Molotov Pact *¶ Nazi-Soviet Non-aggression Pact*
Riga, Treaty of
Risorgimento
Roberts, Frederick Sleigh (1832-1914)
Robespierre, Maximilien François Marie Isidor de (1758-1794)
Röhm, Ernst (1887-1934)
Rokossovsky, Konstantin Konstantinovich (1896-1968)
Romania
Romanov, House of
Roman Question, the *¶ Pius IX and Concordat of 1929*
Rome-Berlin Axis
Rome, Treaties of
Rommel, Erwin Johannes Eugen (1891-1944)
Roon, Albrecht Theodor, Count von (1803-1879)
Rosebery, Archibald Philip Primrose, 5th Earl of (1847-1929)
Rosenberg, Alfred (1893-1946)
Rosenberg, Julius (1918-1953)
Rossi, Ernesto (1897-1967) *¶ Spinelli, Altiero*
Rowntree, Benjamin Seebohm (1871-1954)

Ruhr Occupation
Russell, John Russell, 1st Earl (1792-1878)
Russian Civil War (1918-1920)
Russian Federation
Russian Social Democratic Labour Party–RSDLP
Russian Socialist Federative Soviet Republic
Russo-Japanese War (1904-1905)
Russo-Polish War (1919-1921)
Russo-Turkish War (1877-1878) *↗ Eastern Question*
↗ Ottoman Empire
Ryutin Affair *↗ Zinoviev, Grigori Yevseyevich*

S

SA
Saint Germain, Treaty of
Salazar, António de Oliveira (1889-1970)
Salisbury, Robert Arthur Talbot Gascoyne-Cecil,
3rd Marquis of (1830-1903)
San Marino, Republic of
Sans-culottes *↗ French Revolution, 1789*
San Stefano, Treaty of *↗ Eastern Question*
Santer, Jean Jacques (1937-)
Sardinia, Kingdom of *↗ Piedmont-Sardinia, Kingdom of*
Sardinia-Piedmont, Kingdom of *↗ Piedmont-Sardinia,*
Kingdom of
Savoy, House of
Saxe-Coburg-Gotha, House of
Scandinavia
Schacht, Hjalmar Horace Greeley (1877-1970)
Schengen Agreement (1985)
Schleicher, Kurt von (1882-1934)

Schlieffen, Alfred Graf von (1833-1913) *↗ Schlieffen*
Plan
Schlieffen Plan
Schmidt, Helmut (1918-)
Schumacher, Kurt (1895-1952)
Schuman Plan *↗ Schuman, Robert*
Schuman, Robert (1886-1963)
Schuschnigg, Kurt Alois Josef Johann Edler von
(1897-1977)
Scotland
SD
Sea of Japan Naval Battle *↗ Tsushima, Battle of (1905)*
Second French Empire *↗ France, Second Empire of*
Second French Republic
Second International
Second Reich *↗ German Empire*
Second Republic of France *↗ Second French*
Republic
Second World War
Seeckt, Hans von (1866-1936)
Serbia, Republic of
Serbs, Croats and Slovenes, Kingdom of *↗ Yugoslavia*
Seven Weeks' War
Sèvres, Treaty of
Seyss-Inquart, Arthur (1892-1946)
Sieyès, Emmanuel Joseph (1748-1836)
Single European Act–SEA
Slánský, Rudolf Salzmann (1901-1952)
Slovak Republic
Slovenia, Republic of
Socialist Realism
Socialist Revolutionary Party

Solana Madariaga, Francisco Javier (1942-)

Somme, Battle of the

Spaak, Paul-Henri Charles (1899-1972)

Spanish Civil War (1936-1939)

Spain, Kingdom of

Social Democratic Party of Germany–SPD *German*

Social Democratic Party

Speer, Albert (1905-1981)

Spengler, Oswald Arnold Gottfried (1880-1936)

Spinelli, Altiero (1907-1986)

Splendid Isolation

SS

Stalingrad, Battle of

Stalinism *Stalin, Joseph Vissarionovich*

Stalin, Joseph Vissarionovich (1879-1953)

State Political Administration–CPU *KGB*

Stauffenberg, Claus Schenk Graf von (1907-1944)

Stavisky Scandal *Popular Front*

Stolypin, Pyotr Arkadyevich (1862-1911)

Stresemann, Gustav (1878-1929)

Suez Canal Crisis

Suffragettes *Pankhurst, Emmeline*

Sverdlov, Yakov Mikhaylovich (1885-1919)

Sweden, Kingdom of

Switzerland; Swiss Federation

Széchenyi, István, Count (1791-1860)